

Hoe pak je loverboyproblematiek aan?

Checklist voor gemeenten

Loverboys zijn mensen die met verleidingstechnieken, manipulatie, chantage en geweld jongeren inpalmen om voor hen te gaan werken in de prostitutie en andere illegale sectoren. Deze ernstige vorm van mensenhandel heeft grote gevolgen voor de slachtoffers. Met deze checklist van het Nederlands Jeugdinstituut, samengesteld met input van gemeenten en zorgprofessionals, kunt u systematisch nagaan of het beleid voor de aanpak van loverboyproblematiek in uw gemeente op orde is en op welke punten nog acties nodig zijn.

Waarom een checklist over loverboyproblematiek voor gemeenten?

Loverboys zijn mensen die met verleidingstechnieken, manipulatie, chantage en geweld jongeren inpalmen om voor hen te gaan werken in de prostitutie en andere illegale sectoren. Deze ernstige vorm van mensenhandel heeft grote gevolgen voor de slachtoffers, die zowel meisjes als jongens zijn.

Loverboys zijn niet alleen in de grote steden, maar ook in middelgrote en kleine gemeenten actief. Met beleid gericht op preventie, signalering, melding, ketensamenwerking en inkoop van zorg kan ook uw gemeente een bijdrage leveren aan het voorkomen en aanpakken van mensenhandel en loverboyproblematiek.

Rol gemeenten

Gemeenten spelen een belangrijke rol bij de integrale aanpak van mensenhandel, waar ook loverboyproblematiek onder valt. Van gemeenten wordt verwacht dat ze voldoen aan het [basisniveau bestuurlijke aanpak mensenhandel](#). Dit houdt in dat de gemeente werkt aan actieve signalering van mensenhandel, een functionaris heeft die optreedt als contactpersoon en bekend is met de bestuurlijke mogelijkheden en hulpinstanties, beleid en regelgeving ter ondersteuning van de aanpak. De aanpak van loverboyproblematiek kent ten opzichte van de brede aanpak van mensenhandel een aantal specifieke elementen die bijzondere aandacht vergen, zoals de methodiek en de slachtoffers, voornamelijk binnenlandse, vaak minderjarige en kwetsbare meisjes. Dit heeft consequenties voor de activiteiten gericht op preventie en de signalering van slachtoffers.

Gebruik van de checklist

Met deze checklist kunt u systematisch nagaan of het beleid in uw gemeente op orde is en op welke punten nog acties nodig zijn. Hiermee kunt u het beleid voor de aanpak van loverboyproblematiek gericht vormgeven of aanscherpen. De checklist is zowel voor gemeenten die eigen beleid hebben op deze problematiek als voor gemeenten die hier in de regio op samenwerken met andere gemeenten.

Vijf thema's

Deze checklist heeft vijf thema's:

1. Kennis en bewustwording
2. Preventie en voorlichting
3. Signaleren en melden
4. Samenwerken in de zorg- en veiligheidsketen
5. Opvang, behandeling en nazorg

Check 1: Is er kennis en bewustwording bij de beleidsmakers? _____

Doe nu de check

- Zijn de landelijke cijfers over de aard en omvang van mensenhandel en loverboyproblematiek bekend?
- Kent u de lokale cijfers over de aard en omvang van mensenhandel en loverboyproblematiek?
- Is de procedure voor registratie bij CoMensha bekend bij professionals in de gemeente? Wordt er volgens deze procedure gehandeld?
- Zijn zowel de afdeling die gaat over zorg voor jeugd als de afdeling die gaat over veiligheid betrokken bij de aanpak van loverboyproblematiek?

Waarom is dit belangrijk?

Kennis en bewustwording zijn een voorwaarde voor het ontwikkelen van een sluitende aanpak van mensenhandel en loverboyproblematiek. Het begint met bewustzijn van het feit dat de problematiek in elke gemeente aanwezig kan zijn. Loverboyproblematiek is vaak niet zichtbaar en speelt zich af 'onder de radar'. Het beperkt zich niet tot de randstad of (middel)grote steden, zo blijkt uit onderzoeken en casuïstiek maar komt ook in kleinere gemeenten voor.

Wat kunt u als gemeente doen?

- Registreer als gemeente zelf de aantallen.
- Zorg ervoor dat (vermoedelijke) slachtoffers gemeld worden bij CoMensha, het landelijk Coördinatiecentrum Mensenhandel. Gemeentelijk preventie- en interventiebeleid begint met betrouwbare cijfers.
- Sluit met de loverboyproblematiek aan bij bredere beleidsthema's zoals de aanpak van kindermishandeling/huiselijk geweld (zorg voor jeugd) en ondermijning (veiligheidsbeleid). Zo wordt een passende urgentie gegeven aan dit beleidsthema.

Meer informatie

- De website van het CCV over mensenhandel <https://hetccv.nl/onderwerpen/mensenhandel/> met informatie over het basisniveau bestuurlijke aanpak
- Wegwijzer Mensenhandel <https://www.wegwijzermensenhandel.nl/>
- Website Comensha www.mensenhandel.nl
- Website Bureau Nationaal Rapporteur Mensenhandel www.nationaalrapporteur.nl
- Website Soa Aids: <https://www.soa aids.nl/nl/professionals/doelgroepen/prostitutie/handreiking-mensenhandel>
- De pagina [kennis en bewustwording](#) in het dossier Slachtoffers loverboys van het Nederlands Jeugdinstituut

Voorbeelden uit de praktijk

In Amsterdam is de training 'De bril op' ontwikkeld door Spirit/Qpido, samen met Jeugdbescherming Amsterdam. De training vergroot de kennis van professionals over loverboyproblematiek.

Ook wordt ingegaan op het werken met de handreikingen van de commissie Azough. Vroege signalering van de problematiek is de insteek.

De gemeente Utrecht financiert het team Pretty Woman (onderdeel van de De Rading), dat onderwerpen als seksualiteit, liefde en (misbruik)relaties onder de aandacht brengt. Pretty Woman biedt deskundigheidsbevordering zoals trainingen en consultatie aan professionals.

Humanitas PMW (Prostitutie Maatschappelijk Werk) in Rotterdam heeft de training 'signaleren van jeugdprostitutie' ontwikkeld. In deze training leren deelnemers (hulpverleners, docenten) hoe ze signalen van ronseling en uitbuiting kunnen herkennen en verder kunnen onderzoeken. Bovendien leren ze welke vervolgstappen gezet kunnen worden. Een vervolgtraining gaat in op het leren geven van voorlichting en het omgaan met signalen tijdens de voorlichting.

In Limburg biedt Helse Liefde scholing aan professionals. Het gaat hierbij om scholing over thema's als (potentiële) slachtoffers, daders, begeleiding aan ouders, maar ook kennis over de gevolgen en mogelijkheden van de aanpak en begeleiding.

Check 2: Is er aandacht voor preventie en voorlichting in de gemeente? _____

Doe nu de check

- Is er een beleidsplan voor (algemene en specifieke) preventie en voorlichting?
- Zijn de basisvoorzieningen hierbij betrokken, zoals het (speciaal) onderwijs en de relevante beleidsafdelingen en uitvoeringsorganisaties van de gemeente (denk aan de GGD)?
- Is er zicht op mogelijke risicogroepen binnen de gemeente?
- Is financiering van de voorlichtingsactiviteiten geregeld?
- Is het duidelijk waar voor (potentiële) afnemers informatie beschikbaar is over het aanbod van voorlichtings- en preventieprogramma's?
- Is het duidelijk waar uitvoerders van de preventieve activiteiten met signalen terecht kunnen?

Waarom is dit belangrijk?

Loverboypraktijken en slachtoffers voorkomen is uiteraard het meest wenselijk. Een goede aanpak van mensenhandel en loverboyproblematiek begint met aandacht voor preventie, algemeen en gericht op risicogroepen. Sommige jongeren, zoals meisjes en jongens met een licht verstandelijke beperking (LVB), lopen immers meer risico om slachtoffer te worden. Preventie betekent dat jeugdigen worden benaderd via thema's als weerbaarheid, (sociale) media, normen en waarden in relaties en voorlichting over seksualiteit en seksueel grensoverschrijdend gedrag. Een preventiepakket moet aansluiten bij de doelgroep en bij actuele ontwikkelingen, zoals het gebruik van sociale media bij het ronselen van jongeren.

Wat kunt u als gemeente doen?

- Zorg dat de voorlichtingen en preventieprogramma's een structurele plek krijgen in het reguliere aanbod van scholen (ook basisonderwijs) en in het jeugd- en jongerenwerk. Ervaring leert dat jongeren soms na het ontvangen van voorlichting contact zoeken om grensoverschrijdende ervaringen te bespreken. Voorlichting kan dan een ingang vormen voor het signaleren van (potentiële) daders, slachtoffers of jongeren met risicogedrag.
- Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CVV) heeft een barrièremodel gemaakt om de aanpak van loverboys te verstoren. [Het barrièremodel van het CCV](#) laat in verschillende fasen van de loverboyproblematiek zien welke barrières er opgeworpen kunnen worden. Ga na of u hier gebruik van kan maken.

Meer informatie

- Het barrièremodel van het CCV (via inlog) <https://www.barrieremodellen.nl/>
- [Overzicht preventie programma's en voorlichtingsmateriaal van V&J](#)
- Themapagina School en Veiligheid over Sexting <https://www.schoolenveiligheid.nl/actueel/sexting-en-school/>
- De handreiking sociale media en seksuele weerbaarheid [Hoe was jouw dag op internet?](#)
- De pagina [preventie](#) in het dossier Slachtoffers loverboys van het Nederlands Jeugdinstituut

Voorbeelden uit de praktijk

In Den Haag zijn diverse lespakketten ter preventie van loverboyproblematiek beschikbaar. Veelgebruikte pakketten zijn 'Wat jij wil' en 'Jongens' voor het voortgezet onderwijs en mbo-scholen. Deze pakketten hebben als doel te voorkomen dat meisjes slachtoffer worden van loverboys en mensenhandelaren. Ze zijn zowel gericht op het vergroten van de weerbaarheid van meisjes als op het voorkomen van grensoverschrijdend (seksueel) gedrag bij jongens. Dit wordt voor jongens onder andere bereikt doordat zij tijdens de lessen de kans krijgen hun vragen over seksualiteit beantwoord te krijgen door de groep en de begeleider.

Ook in Amsterdam worden diverse programma's ingezet om loverboyproblematiek te voorkomen. Voor het voortgezet onderwijs, het praktijkonderwijs en het vmbo bestaat het aanbod uit drie methodieken: 'Je lijf, je lief', 'Lang leve de liefde' en 'Liefde is...'. Daarnaast wordt op veel scholen (po en vo) de les 'Sexting & Grooming' gegeven vanuit Qpido, in samenwerking met de zedenpolitie.

In Utrecht wordt op middelbare scholen (met name vmbo en mbo) voorlichting gegeven aan meisjes en jongens over liefde, relaties en seksualiteit. De voorlichting is gericht op bewustwording van de eigen wensen en grenzen, het bespreekbaar maken van seksualiteit, weerbaarheid grensoverschrijdend gedrag waaronder loverboyproblematiek.

Een speciaal preventieproject in Utrecht is 'Bloedlink'. Deze voorlichting is ontwikkeld door Pretty Woman, Politie Utrecht, Al Amal en Stichting JOU en gericht op sexting. Het voornaamste doel is het bieden van psycho-educatie, het bewustmaken van eigen gedrag en het creëren van een mentaliteitsverandering ter voorkoming van victim-blaming.

In de gemeente Apeldoorn worden soms nep-loverboy-acties uitgevoerd. De actie is een samenwerking tussen de politie, stichting MEE, Stimenz en Veilig Thuis, en is erop gericht jongeren bewust te maken van hun kwetsbaarheid. De nep-loverboys en lovergirles vragen jongeren tussen de 13 en 15 jaar mee te doen aan een fotoshoot, in verband met de opnames van een nieuw tv-programma. De meeste jongeren die benaderd worden (voornamelijk meisjes) staan er open voor en blijken later niet gedacht te hebben aan hun veiligheid. Door deze actie is er aandacht voor loverboyproblematiek, zowel bij de betrokken jongeren als breder, via de regionale en landelijke media.

Check 3: Kunnen professionals signaleren en melden?

Doe nu de check

- ✓ Zijn de professionals in basisvoorzieningen en eerstelijnsvoorzieningen (zoals wijkteams) op de hoogte van de signalen? Weten ze hoe ze moeten handelen bij signalen van loverboyproblematiek?
- ✓ Is er een lokaal of regionaal meldpunt waar (potentiële en vermoedelijke) slachtoffers, ouders, omstanders en professionals hun zorgen of signalen kunnen melden en van waaruit actie wordt ondernomen? Als dit er niet is, kunnen professionals dan contact opnemen met een ander bestaand meldpunt?
- ✓ Wordt hierover gecommuniceerd via de reguliere informatievoorziening?
- ✓ Hebben professionals bij het signaleren en melden van loverboyproblematiek aansluiting bij de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling?
- ✓ Is er vanuit het meldpunt samenwerking met de zorg- en veiligheidsketen?

Waarom is dit belangrijk?

Loverboyproblematiek is niet altijd goed te herkennen. Maar als er zorgen zijn bij professionals of ouders dan is het belangrijk dat voor iedereen duidelijk is waar je terecht kan. De problematiek bevindt zich in een grijs gebied met seksueel grensoverschrijdend gedrag, relatieverslaving, 'foute vriendjes' en georganiseerde criminaliteit. Slachtoffers zullen niet vaak zelf aangeven dat er sprake is van gedwongen seks of uitbuiting of zij beleven het niet op die manier. Soms speelt schaamte of angst een rol. Dit maakt het signaleren lastig én belangrijk.

Wat kunt u als gemeente doen?

- Creëer de randvoorwaarden, zoals een meldpunt waar zorgen en vermoedens van loverboyproblematiek kunnen worden gemeld. Vanuit dit meldpunt kan dan nadere actie worden ondernomen. In verschillende regio's zijn goede ervaringen met specialistische meldpunten voor jeugdprostitutie en mensenhandel. U kunt ook aansluiten bij het Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling / Veilig Thuis.
- Ga na of bij de basis- en eerstelijnsvoorzieningen de signalen en meldroute bekend zijn en onderneem hier zo nodig actie op. Zorg bijvoorbeeld dat deskundigheidsbevordering mogelijk wordt gemaakt.

Meer informatie

- De website van het CCV over mensenhandel <https://hetccv.nl/onderwerpen/mensenhandel/> met een e-learning over signaleren van mensenhandel
- Website [School en Veiligheid](#)
- Wegwijzer mensenhandel www.wegwijzermensenhandel.nl
- De handreiking '[Hoe signaleer je slachtoffers van loverboys. Stappenplan voor professionals](#)' en de pagina 'signalering' in het dossier Slachtoffers loverboys van het Nederlands Jeugdinstituut
- Handreiking '[Hoe meld je vermoedelijke slachtoffers van loverboys/mensenhandel?](#)' [model toestemmingsverklaring en de pagina 'melding en registratie'](#) in het dossier Slachtoffers loverboys van het Nederlands Jeugdinstituut
- De folder over melden '[Ben je \(vermoedelijk\) slachtoffer van een loverboy?](#)'
- De folder over melden '[Is uw kind vermoedelijk slachtoffer van een loverboy?](#)'
- [De pagina 'Melden en Samenwerken in de keten'](#) in het dossier Slachtoffers loverboys van het Nederlands Jeugdinstituut

Wijkteams

[Specifieke informatie](#) over de rol van wijk- en gebiedsteams in de aanpak van mensenhandel/loverboyproblematiek is te vinden op de [website](#) van het Nederlands Jeugdinstituut.

Voorbeelden uit de praktijk

De gemeente Enschede heeft, naast negen integrale wijkteams, een stedelijk team voor huiselijk geweld. Hier is het meldpunt loverboyproblematiek Twente opgenomen. Het meldpunt is in september 2016 op kleine schaal gestart en wordt gecoördineerd door twee gespecialiseerde wijkcoaches. Bij dit meldpunt kunnen professionals en burgers terecht voor het melden van zorgen en signalen, het inwinnen van informatie en advies en consultatie. Wanneer de zorgen gegrond blijken, wordt een plan van aanpak gemaakt vanuit het meldpunt en een inhoudelijke casuscoördinator aangesteld. Het meldpunt biedt een aanpak voor slachtoffer én daders: de samenwerking binnen het meldpunt is gericht op het verbinden van zorg en justitie.

Veilig Thuis West Brabant heeft een procesregisseur seksueel geweld. Deze procesregisseur heeft diverse taken, zoals het voorzitten van het scenarioteam (zorgtafel) en het bieden van deskundigheidsbevordering en ondersteuning aan professionals in wijkteams, lokale voorzieningen en bij Veilig Thuis. Daarnaast is de procesregisseur de schakel tussen de zorg- en de veiligheidsketen.

Check 4: Is er samenwerking tussen de zorg- en veiligheidsketen? _____

Doe nu de check

- Is het duidelijk welke partijen in de regio een rol kunnen spelen bij de aanpak van de problematiek? Is de samenwerking tussen deze partijen geregeld? Denk aan zowel hulp als aan veiligheid, de relatie met de aanpak mensenhandel en de samenwerking tussen jeugd- en volwassenhulp.
- Zijn de afspraken over samenwerking tussen de zorg- en veiligheidsketen vastgelegd?
- Is de zorgcoördinatie belegd?
- Is er een convenant over gegevensuitwisseling?
- Is er een relatie met daderaanpak en vindt hierbij samenwerking plaats met andere gemeenten in de regio?

Waarom is dit belangrijk?

Bij de aanpak van loverboyproblematiek is samenwerking in de zorg- en veiligheidsketen essentieel zodat de hulp snel op gang komt en veiligheid snel wordt hersteld. Maar ook met het oog op effectieve opsporing van daders en om meer slachtoffers te voorkomen. Door zowel op organisatie- als uitvoerend niveau intensief samen te werken met vertegenwoordigers uit het zorg- en veiligheidsdomein wordt een integrale en multidisciplinaire aanpak gerealiseerd.

Wat kunt u als gemeente doen?

- Zorg dat vertegenwoordigers van de politie, justitie, het medisch circuit, eerstelijns hulp, jeugdzorg, jeugdbescherming, jeugd-GGZ, jeugd-LVB, CoMensha en vrouwenopvang betrokken zijn.
- Maak duidelijk bij wie de zorgcoördinatie belegd is.
- Zorg dat er verbinding is met de daderaanpak.
- Afspraken tussen partners kunnen formeel worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst of samenwerkingsconvenant. Hierin moet ook aandacht worden besteed aan informatie-uitwisseling.

Meer informatie

- › Het Centrum voor Criminaliteit en Veiligheid (CCV) beschikt over uitgebreide informatie over voorwaarden en structuren met betrekking tot de integrale ketenaanpak. [Lees hier de informatie en stappen op de website van het CCV.](#)
- › De brochure [Hoe zorg je voor goede samenwerking met politie en OM?](#)
- › De wegwijzer mensenhandel www.wegwijzermensenhandel.nl voor een overzicht van zorgcoördinatoren (meerderjarigen)
- › [De rapportage van de commissie Lenferink \(PDF\)](#) over zorgcoördinatie voor slachtoffers van mensenhandel.

Voorbeelden uit de praktijk

Op meerdere plekken in het land zijn zorgtafels waar (vermoedelijke) slachtoffers besproken worden. Zo is er in Rotterdam de zorgtafel Jeugdprostitutie en Mensenhandel, waarin diverse partijen, zoals gemeente, politie, Humanitas PMW, jeugdbescherming, Fier en MEE, met eigen perspectief en inbreng samenwerken. Een belangrijke voorwaarde voor een goed werkende zorgtafel is dat er heldere afspraken zijn over privacy. In Rotterdam, maar ook bijvoorbeeld in Amsterdam, is een samenwerkingsconvenant opgesteld om informatie over loverboys en slachtoffers makkelijker te delen. Er wordt zorgvuldig omgegaan met de privacy, maar de dossiers kunnen open besproken worden aan de zorgtafel.

Ook in Utrecht zijn de samenwerkingsafspraken tussen politie, gemeente en buurtteams vastgelegd in een samenwerkingsconvenant. Men kent elkaar en elkaars werkzaamheden op wijkniveau. Er is veelvuldig contact met het team mensenhandel van de politie Midden-Nederland.

Check 5: Is er passende opvang, behandeling en nazorg? ---

Doe nu de check

- ✓ Is er zicht op (specialistisch) aanbod op gemeentelijk, regionaal of landelijk niveau?
- ✓ Voldoet de (ingekochte) opvang en hulp aan de kwaliteitscriteria van de commissie Azough?
- ✓ Is de nazorg gerealiseerd?
- ✓ Worden de ouders en het netwerk betrokken?

Waarom is dit belangrijk?

Niet elke organisatie kan slachtoffers van loverboys opvangen. Vaak is er sprake van complexe problematiek die vraagt om gespecialiseerde hulp. Zo zijn slachtoffers vaak getraumatiseerd en hebben zij allereerst behoefte aan medische en psychische hulp en een veilige omgeving. In de periode daarna worden slachtoffers stap-voor-stap voorbereid op het gewone leven. Ook dient aandacht te zijn voor traumatisering die vaak al in de kindertijd heeft plaats gevonden.

Door de complexe problematiek lopen slachtoffers risico om opnieuw slachtoffer te worden. De hulp moet er dan ook op gericht zijn herhaald slachtofferschap te voorkomen. Bij afsluiting van de behandeling is nazorg essentieel. Daarom moet tijdig een vervolg op de hulp worden voorbereid en ingezet.

Wat kunt u als gemeente doen?

- Als gemeente heeft u de verantwoordelijkheid voor het bieden van de juiste hulp aan slachtoffers van loverboys en mensenhandel.
- De commissie Azough heeft een kwaliteitskader voor jeugdhulporganisaties die gespecialiseerde opvang en hulp bieden aan meisjesslachtoffers van loverboys en mensenhandel opgesteld. U kunt hiermee rekening houden bij de inkoop van zorg.

Meer informatie

- › Het rapport commissie Azough. [Hun verleden is niet hun toekomst](#)
- › Het [Kwaliteitskader jeugdhulporganisaties](#)
- › Doorontwikkeling '[Behandelaanbod slachtoffers van loverboys en mensenhandel](#)'
- › [De pagina 'opvang en behandeling'](#) in het dossier Slachtoffers loverboys van het Nederlands Jeugdinstituut
- › [De pagina 'Nazorg'](#) in het dossier Slachtoffers loverboys van het Nederlands Jeugdinstituut

Voorbeelden uit de praktijk

In Nederland zijn tien tot vijftien regionale organisaties die gespecialiseerde hulp aan slachtoffers bieden. Het gaat dan voornamelijk om residentiële hulp: een combinatie van verblijf en behandeling. Daarnaast zijn twee organisaties opgenomen in het landelijk transitie-arrangement van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Het gaat om Fier en om Kompaan en de Bocht.

In 2015 en 2016 heeft een aantal aanbieders hun interventie voor deze doelgroep verder ontwikkeld. In de publicatie [Doorontwikkeling Behandelaanbod slachtoffers van loverboys en mensenhandel](#) is te zien welke resultaten aan het eind van het project zijn behaald. Check de [Databank effectieve jeugdinterventies](#) voor een update van erkende interventies voor deze doelgroep.

Commissie aanpak meisjesslachtoffers

In 2014 is de commissie 'Aanpak meisjesslachtoffers loverboys/mensenhandel in de zorg voor jeugd' ingesteld, onder leiding van voorzitter Naima Azough. Deze commissie kwam voort uit bezorgdheid over de bestaande aanpak van loverboy- en mensenhandelproblematiek en het groeiend aantal slachtoffers. [Lees hier meer over deze commissie.](#)

Informatie en tools

- **Basisniveau bestuurlijke aanpak mensenhandel**
<https://hetccv.nl/onderwerpen/mensenhandel/documenten/basisniveau-bestuurlijke-aanpak-van-mensenhandel/>
- **Brochure Overzicht preventie materialen (V&J)**
https://www.wegwijzermensenhandel.nl/Ondersteuning_minderjarigen/Preventie/index.aspx
- **Actieplan Commissie Aanpak meisjesslachtoffers loverboys/mensenhandel in de zorg voor jeugd. Hun verleden is niet hun toekomst.**
<http://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Publicatie-NJi/Actieplan-Hun-verleden-is-niet-hun-toekomst.pdf>
- **Handreiking Aanpak loverboy problematiek CCV**
https://hetccv.nl/fileadmin//Bestanden/Bestellen/Algemeen/handreiking_aanpak_loverboyproblematiek.pdf
- **Barrièremodel Loverboyproblematiek (via inlog)**
<https://www.barrieremodellen.nl/>
- **Stappenplan signaleren slachtoffers loverboys/mensenhandel**
<http://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Hoe-signaleer-je-slachtoffers-Stappenplan-voor-professionals.pdf>
- **Risicotaxatie-instrument Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag**
Dit instrument is alleen beschikbaar in de beveiligde omgeving van [Jeugdzorg Nederland](#) en de werkgroep 'Aanpak meisjesslachtoffers van loverboys/mensenhandel in de zorg voor jeugd' op [Kennisset Jeugd](#).

- **Handreiking samenwerking met politie en justitie**
<http://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Hoe-zorg-je-voor-goede-samenwerking-met-politie-en-justitie.pdf>
- **Handreiking voor professionals over melden bij CoMensha**
<http://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Hoe-meld-je-vermoedelijke-slachtoffers-van-loverboys-mensenhandel-bij-CoMensha.pdf>
- **Toestemmingsverklaring voor het melden bij CoMensha**
<http://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Model-toestemmingsverklaring-CoMensha.pdf>
- **Informatie voor ouders over melden bij CoMensha**
<http://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Is-uw-kind-vermoedelijk-slachtoffer-van-een-loverboy.pdf>
- **Informatie voor slachtoffers over melden bij CoMensha**
<http://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Ben-je-vermoedelijk-slachtoffer-van-een-loverboy.pdf>
- **Kwaliteitskader voor opvang en behandeling**
<http://www.nji.nl/nl/Kwaliteitskader-voor-jeugdhulporganisaties-die-gespecialiseerde-opvang-en-hulp-bieden.pdf>
- **De handreiking sociale media en seksuele weerbaarheid** Hoe was jouw dag op internet? <http://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Hoe-was-jouw-dag-op-internet.pdf>
- **Tien aanbevelingen aanpak slachtoffers mensenhandel/loverboyproblematiek voor jeugdigen met een LVB en/of psychische problemen** <http://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Tien-aanbevelingen-voor-aanpak-loverboys-en-mensenhandel.pdf>

Websites

- Website van CoMensha <http://mensenhandel.nl>
- Website Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel (CKM) <http://www.ckm-fier.nl/pages/home.aspx>
- Website Nationaal Rapporteur Mensenhandel <https://www.nationaalrapporteur.nl/>
- Website en meldpunt Watch Nederland <https://watchnederland.nl/>
- Wegwijzer mensenhandel <https://www.wegwijzermensenhandel.nl/>
- Website CCV over mensenhandel <https://hetccv.nl/onderwerpen/mensenhandel/>
- Veilig thuis <https://www.vooreenveiligthuis.nl/>
- Meldpunt loverboys Twente <http://www.meldpuntloverboyproblematiektwente.nl/>
- Meldpunt loverboys Limburg <http://www.meldpuntaanpakloverboyslimburg.nl/>
- Website Regionale Informatie en Expertise Centra (RIEC's) en Landelijk Informatie en Expertise Centrum (LIEC) www.riec.nl
- Website Centra voor Seksueel Geweld <https://www.centrumseksueelgeweld.nl/>
- De aanpak van mensenhandel/loverboyproblematiek in de jeugd-LVB via Landelijk Kenniscentrum LVB www.kenniscentrumlvb.nl/
- De aanpak van mensenhandel/loverboyproblematiek in de jeugd-GGZ via Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie <https://www.kenniscentrum-kjp.nl/>

© Nederlands Jeugdinstituut, juli 2017. Overname uit deze handreiking graag met bronvermelding

Tekst: Marianne Berger, Nienke Foolen en Josine Holdorp

Deze handreiking is tot stand in gekomen in samenwerking met beleidsmedewerkers van de gemeenten Den Haag, Amsterdam, Rotterdam, Apeldoorn, Utrecht en Enschede en zorgprofessionals van Veilig Thuis Brabant, Samen Doen Amsterdam, Spirit/Qpido, Fier en Humanitas PMW.

In opdracht en met financiële steun van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, in samenwerking met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het Ministerie van Veiligheid en Justitie

Nederlands Jeugdinstituut

Catharijnesingel 47

Postbus 19221

3501 DE Utrecht

T. 030 230 6344

E. info@nji.nl

Nederlands
Jeugdinstituut

